

EAA 2020 BUDAPEST – ISMERTETÉS A HELYI SZERVEZŐKTŐL, NEM CSAK EAA TAGOKNAK

ANDERS ALEXANDRA – BARTUS DÁVID – FÁBIÁN SZILVIA – KREITER ESZTER

Magyar Régészet 9. évf. (2020), 1. szám, pp. 45–49.

Az Európai Régészek Szövetsége (European Association of Archaeologists / EAA) 26. évi találkozóját Budapesten tartja. A konferencia házigazdája az Eötvös Loránd Tudományegyetem a Magyar Nemzeti Múzeummal és a Várkapitányság Nonprofit Zrt.-vel közösen. A 2020. augusztus 26. és 30. közt megrendezésre kerülő esemény – melyre több mint 2500 résztvevőt várunk – kiemelkedő jelentőségű a magyarországi régészet számára. Az alábbiakban a helyi szervezők – alig fél évvel az ünnepélyes megnyitó előtt – foglalják össze röviden mindazt, amit erről a konferenciáról jó tudni, nem csak EAA tagok számára.

AZ EAA-RÓL ÉS AZ ELŐZMÉNYEKRŐL

Az EAA a régészettel és kulturális örökséggel foglalkozó szakembereket összefogó nonprofit szövetség, mely 1994-ben alakult. Tizenötezer fős tagsága a világ 60 országából származik. (Ez ebben az esetben azt jelenti, hogy ennyien jelentkeztek tagnak az EAA 25 éves fennállása alatt; az aktív tagok száma kevesebb). Elismertségét jól jelzi, hogy nemzetközi nem-kormányzati szervezet lévén részvételi státusszal rendelkezik az Európa Tanácsban, és így közreműködik az ET irányelveinek kialakításában. 2017-ben csatlakozott az Európai Örökség Szövetsége 3.3 (European Heritage Alliance 3.3) informális platformjához, mely az európai örökségvédelemmel foglalkozó hálózatokat fogja össze. Ez a szervezet onnan lehet ismerős, hogy partnere volt az Európai Bizottság által koordinált „Kulturális Örökség Európai Éve 2018” rendezvénysorozatnak is, melyhez sok magyarországi esemény is kapcsolódott. Az EAA célkitűzései közt első helyen szerepel a régészeti kutatások fejlesztésének és a régészeti információk cseréjének előmozdítása (<https://www.e-a-a.org/EAA/About>). Ennek érdekében rendezi találkozóit, valamint adja ki hírlevelét (*European Archaeologist* / TEA), tudományos folyóiratát, az *European Journal of Archaeology*-t és monográfiatorozatát *Themes in Contemporary Archaeology* címmel (<https://www.e-a-a.org/EAA/Publications>).

Az EAA találkozóinak meg kell felelniük az állandóság és változatosság kívánalmának – az előbbit az EAA szigorú előírásai, míg az utóbbit az biztosítja, hogy minden évben más európai városban kerül sor az összejövetelre. 2016-ban Vilniusban kezdődött hosszú döntési és előkészítési folyamat eredménye,

1. kép. Az EAA Elnökségének első látogatása Budapesten 2018 tavaszán. Balról: Karen Waugh †, Bánffy Eszter; Krisztina Pavličková, Wollák Katalin, Kreiter Eszter; Anders Alexandra, Margaret Gowen Larsen, Fábíán Szilvia, Jerem Erzsébet, Sylvie Květinová, Bartus Dávid, Felipe Criado-Boado, Borhy László. (Fénykép: Katka Kleinová). <https://www.e-a-a.org/EAA2020/Contact/EAA2020/Contact.aspx>

2. kép. Az EAA 2020 Budapest bemutatkozása Bernben. (Fénykép: Katka Kleinová).

hogy Budapest adhat otthont a 2020-as konferenciának (BORHY, 2016). Az EAA vezetősége 2018 tavaszán látogatott először Budapestre (1. kép), míg a tagság előtti nyilvános bemutatkozásunkra az elmúlt év szeptemberében, Bernben került sor (2. kép). Azóta az elmúlt években szoros és folyamatos együttműködésben dolgozunk az EAA vezetőségével, valamint a prágai központban működő titkársággal, hogy az EAA 2020 Budapest egyszerre legyen megszokott és nyújtson új, feledhetetlen élményeket minden résztvevő számára.

MOTTÓ ÉS LOGÓ

Az EAA 2017-ben vezette be az újítást, hogy az egyes konferenciák ne csak egy jól ismert régészeti tárggyal, logóval azonosítsák magukat, hanem egy mottó is közvetítse az adott találkozó fő koncepcióját, saját üzenetét. Mi – egyetértésben a vezetőséggel – az EAA 2020 „jelmondatául” a *Networking!*-et választottuk. A régészet és az örökségvédelem feladata a múltbéli emberi közösségek életét meghatározó hálózatok feltárása, megismerése tárgyi és szellemi hagyatékuk segítségével. De életünket mi, régészek is behálózva töltjük, számtalan hálózathoz kapcsolódunk. Ha a hálózatok együttműködnek, megosztják tudásukat, tapasztalataikat, kihasználják a kapcsolatokban és a kommunikációban rejtőző erőt – ez minden résztvevő számára előnyös és újabb hálózatok építéséhez járulhat hozzá. Választott mottónknak van magyar kapcsolódása is, hiszen világhírű kutatónk, Barabási Albert László a hálózatkutatásban ért el sikereket, az általa kidolgozott módszertant a régészeti kutatások is széleskörűen alkalmazzák. A mottót felkiáltójellel zártuk – rohamosan változó, individualizálódó és elmagányosodó, napról napra újabb kihívásokkal teli világunkban különösen fontos az együttműködés, a *networking* – és erre biztatjuk az EAA minden tagját. A mottóhoz illő logó elemeit a Magyar Nemzeti Múzeumban kiállított római kori fényűző ezüstkincs, a Seuso-kincs geometrikus díszű korsóján találtuk meg. Az egyik minta hálózatának szigorúságát feloldva megnyitottuk a zárt alakzatot, ezzel is utalva kapcsolataink befogadókészségére, nyitottságára. A logó és a mottó színében és formanyelvében utalást találunk a természet állandó körforgására, a Nap és a Föld viszonyára, valamint a szervezők azon szándékára, hogy a konferencia fenntartható módon legyen megrendezve (3. kép).

3. kép. A Seuso-kincs ezüstkorsója
(© Magyar Nemzeti Múzeum)

A KONFERENCIA TÉMÁI

A mottóhoz hasonlóan a konferencia témáinak meghatározása is segíti, hogy egyedivé tegye a találkozókat. Az EAA előírásai szerint ugyanakkor ezeknek a témáknak le kell fedniük a tagság sokszínű kutatói és szakmai régészeti tevékenységét, érdeklődését is. Magától értetődő volt, hogy első témánknak a hálózatokat választottuk: *Networks, networking, communication: archaeology of interactions*. A második téma kijelölésével újdonságként a római korról foglalkozó régészeket kívántuk megszólítani, akik az EAA találkozóin egyelőre még kis számban vesznek részt – de reméljük, hogy ezek után egyre többen: *From Limes to regions: archaeology of borders, connections and roads*. Fontosnak tartottuk, hogy jelenkori kihívása-

inkra is reagáljanak témakiírásaink, így a fenntarthatóságot állítja középpontba a harmadik: *Sustainable archaeology and heritage management in an unsustainable world*. Ehhez a témához szorosan kapcsolódik a negyedik is: az EAA korábbi találkozóinak helyszínét elég sokszor adta tengerhez közeli város, így a tengerrel, tengeri hajózással kapcsolatos kérdések is gyakran fölmerültek a találkozókön. Számunkra az édesvizek is ugyanilyen meghatározóak: *Waterscapes: archaeology and heritage of fresh waters*. Az ötödik téma azokat a szekciókat és előadásokat várta, amelyek a régészet interdiszciplinaritására helyezték a hangsúlyt: *Theories and methods in archaeology: interactions between disciplines*. A hatodik téma szintén képviseli a hagyományt és újdonságot a találkozók történetében, mivel a regionális kérdések sorába beemelte a Kárpát-medencét: *Embedded in European archaeology: the Carpathian Basin*. És végül, de egyáltalán nem utolsó sorban: az EAA első hivatalos konferenciáját Santiago de Compostelában rendezték meg, és a hetedik téma erre az eseményre emlékszik: *25 years after: The changing world and EAA's impact since the 1995 EAA Annual Meeting in Santiago*. (A konferencia témáinak részletes leírása itt található: https://www.e-a-a.org/EAA2020/Programme_tabs/Themes)

HELYSZÍNEK, TUDOMÁNYOS ÉS EGYÉB TÁRSASÁGI PROGRAMOK

Az EAA 2020 Budapest különböző eseményeinek helyszínéül tudatosan választottunk városközponti, mindenki számára könnyen elérhető tereket (4. kép). A konferencia fő helyszíne az ELTE Bölcsészettudományi Karának Trefort-kerti campusa lesz, ahol három napon át, augusztus 27. és 29. közt, mintegy 220 szekcióban, közel 2600 előadás és poszter fog bemutatkozni. A regisztrációs és tájékoztató központ, azaz a találkozó szíve a Gólyavárban fog működni. Itt fog helyet kapni a régészeti vásár is, ahol hagyományosan régészeti könyvkiadók, régészeti feltárásokat felszereléssel ellátó cégek árulják kiadványaikat és eszközeiket.

Az ünnepélyes megnyitó augusztus 26-án délután lesz a Várkert Bazár egyszerre régi és modern tereiben. Az ezt követő fogadásra a Magyar Nemzeti Múzeum impozáns termeiben fog sor kerülni. A Nemzeti Múzeum emellett kiállítással is készül: a konferencia logóját inspiráló Seuso-kincs tárlatát újítják föl erre az alkalomra. Az éves találkozók fontos társasági eseménye az esti parti, amit egy zenés szórakozóhelyen fogunk megrendezni. Ezekre a rendezvényekre minden résztvevő a helyi szervezők vendége. A további eseményekről, a találkozót kísérő, régészeti tematikájú kirándulásokról a honlapon lehet részletesebben tájékozódni.

4. kép. A konferencia helyszínei:
ELTE Campus és Magyar Nemzeti Múzeum

A SZERVEZŐK ÉS A BIZOTTSÁGOK

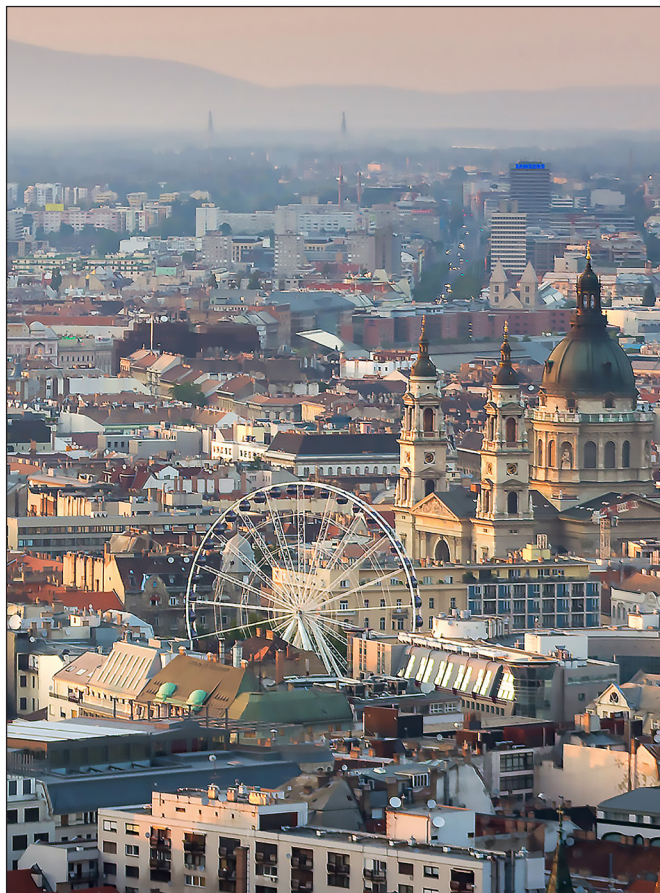
Az EAA találkozók kidolgozott rendje és forgatókönyve van, melyben nemcsak a különböző tudományos és társasági események szerepelnek, hanem azok a szervezetek és bizottságok is, melyek strukturálisan is garantálják a konferencia sikeres lebonyolítását. Mindegyik egység természetesen szorosan együttműködik az EAA vezetőségével és titkárságával.

Helyi szinten a legfontosabb a szervező bizottság, melynek tagjai esetünkben a házigazda intézményeket is képviselik: Anders Alexandra, Bartus Dávid, Borhy László, Fábíán Szilvia, Kreiter Eszter. Munkánkat támogatja a tanácsadó testület Borhy László elnöklésével. Tagjaikat úgy kértük föl, hogy képviseltesse

benne magát valamennyi jelentős, Magyarországon régészettel foglalkozó intézmény. Ezzel azt mutatjuk, hogy nemcsak a szervezőknek, hanem minden régész számára kiemelkedő jelentőségű ez a találkozó. Ebben a bizottságban kiemelt szerepet kapott Bánffy Eszter, Jerem Erzsébet és Wollák Katalin. Ők hosszú évek óta az EAA különböző bizottságainak tagjai – tapasztalataik és tanácsaik nélkülözhetetlenek számunkra. (A Tanácsadó Testület tagjairól ld.: <https://www.e-a-a.org/EAA2020/>)

A konferencián folyó tudományos munkáért a tudományos bizottság felel, tagjaiból hat főt a helyi szervezők, hatot pedig az EAA delegált. Magyarországról Anders Alexandra (elnök), Jerem Erzsébet (Archaeolingua), Kreiter Attila (MNM), Láng Orsolya (BTM), Rácz Zsófia (ELTE) és Zatykó Csilla (BTK RI) vesz részt a Bizottságban. Az EAA Manuel Fernandez-Götz-t (Edinburgh-i Egyetem), Albert Hafnert (Berni Egyetem), Herold Hajnal-kát (Exeteri Egyetem), Hrvoje Potrebicát (Zágrábi Egyetem) és Margarita Sánchez Romerot (Granadai Egyetem) delegálta. A bizottság feladata volt a szekciójelentkezések elbírálása, majd a szekciókra való előadások jóváhagyása a szekciószervezők véleménye után.

Egy ilyen méretű esemény megszervezésére természetesen nem képzelhető el professzionális konferenciaszervező cég közreműködése nélkül, mely a KYAT Events. A konferencia lebonyolításában augusztusban pedig az egyetemi hallgatókból álló önkéntesek is részt fognak vállalni, akiknek körülbelül 50 fős nemzetközi csapatát pályázat útján választjuk ki.

5. kép. A vendégváros Budapest

AZ ANYAGIAKRÓL

Az EAA nonprofit szervezet, kiadásainak fő forrását a tagdíjak teszik ki. Az éves találkozók anyagi háttérét pedig a regisztrációs díjak biztosítják. A konferenciának csak az lehet résztvevője, aki befizette éves tagdíját és regisztrációs díját. Ezek a díjak függnak attól, hogy milyen országból érkezik a befizetés, illetve mikor történik (erre vonatkozóan ld. a holnap [regisztrációra vonatkozó aloldalt](#)).

Mindez azt jelenti, hogy a rendező ország a regisztrációs díjakkal gazdálkodhat, mely az általános tapasztalat szerint nem fedezi a várható kiadásokat. A hiány külső forrásokkal, támogató hozzájárulásokkal csökkenthető. Egyelőre a szervező intézményeken (ELTE, Magyar Nemzeti Múzeum, Várkapitányság Nonprofit Zrt.) kívül csak a Nemzeti Kulturális Alap támogatta a konferencia megrendezését a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulaton keresztül. Kérjük, ha teheti, segítsen: <https://www.e-a-a.org/EAA2020/Sponsors>

FENNTARTHATÓSÁG

A konferencia témái között szerepel a fenntarthatóság. Szervezőként elkötelezték magukat abban, hogy a gyakorlatban is kifejeződjék ezen szándékunk, összhangban az [ENSZ Fenntartható Fejlődési Céljaival](#), valamint az EAA alapvetéseivel ([EAA AM guidelines](#)).

Mit teszünk ezért mi, és mit tudnak tenni a résztvevők, hogy ökológiai lábnyomunk kisebb legyen? Kérjük vendégeinket, hogy repülő helyett vonattal érkezzenek; a városban használják a közösségi közlekedést,

és sétáljanak, kerékpározzanak; minimalizálni kívánjuk a nyomtatási igényeinket; az étkezések során helyi és szezonális élelmiszereket kínálunk; nem látjuk el vendégeinket műanyag palackos vízzel; szelektíven gyűjtjük a keletkező szemetet. Lehetőséget nyújtunk a résztvevőknek, hogy kiszámolják utazásuk karbon lábnyomát, és ezt faültetéssel semlegesítsék. A faültetésekre örökségvédelmi helyszíneken fog sor kerülni, a Greendependent Intézet együttműködésével.

Kevesebb mint fél év van hátra a konferencia megnyitásáig. Az előadásokkal való jelentkezés határideje már lezárult, de hallgatóként, kiállítóként, támogatóként még lehet jelentkezni. További információk megtalálhatók az EAA 2020 Budapest folyamatosan bővülő és frissülő [honlapján](#).

Nagy örömünkre szolgálna, ha minél több magyar résztvevőt köszönthetnénk a konferencián – azért, hogy közösen ismerjük meg tudományunk legfrissebb eredményeit, hogy találkozzunk és beszélgessünk egymással, valamint azért is, hogy megerősítsük régi hálózatainkat és új kapcsolódási pontokat találjunk, tehát: networking!

BIBLIOGRÁFIA

Borhy, L. (2016). EAA 27th Annual Meeting, Budapest, Hungary, 26–30 August 2020. *The European Archaeologist* 50, 16–18. https://www.e-a-a.org/EAA/Publications/TEA/Archive/EAA/Navigation_Publications/TEA_content/Archive.aspx#45 Letöltés: 2020.02.23.